

ELŐFIZETÉS ÁR.

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bérmentelen levelek
csak ismert közlekedési fo-
gadatoknak el.

Készlet nem adatna
vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyílttérben minden gar-
mondsor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HIRDETÉSI DÍJ:

Hivatalos hirdetéseknel:
Minden egyes szó után
1 kr.
Azonfelül bélyeg 20 kr.

Kiemelt díjazottak a kör-
szettel ellátott hirdeté-
nyekért térmentés szerinti
minden 1 centiméter
után 5 kr. számítatik.

Állandó hirdetéseknel
kedvezmény nyújtatik.

Hirdetést a „Zemplén”
nyomdába küldendők.

A népoktatás állapota vármegyénkben.

I.

A Zemplén-vármegye 1889/90. tanévi illetőleg 1890. polgári évi népoktatásügyi állapotáról szóló tanfelügyelői jelentés fekszik előttünk. Erdemesnek tartjuk-e röviden és mégis kimerítő teljességgel szerkesztett hivatalos jelentést a Zemplén hasábjain megismertetni, már csak azért is, mert vármegyénkben a nemzetiségi és nyelvi különbség s egyéb akadályok miatt a népnevelésnek a szokottnál több bajjal kell küzdenie, s így az e téren észlelhető minden javulást kétszeres örömmel kell üdvözlönnünk.

A jelentésből arról lehet meggyőződni, hogy Zemplén-vármegye tanfelügyelője azon körben, melyben hatni hivatva van, lelkiismeretes odaadással fáradozik, s hogyha több eredmény nincs, annak oka csupán azon körülmény, hogy vármegyénkben sok, szegény lakossággal bíró község képtelen a népoktatási törvény kívánalmainak eleget tenni, nem is említve azt, hogy az egyes iskolai közegek és községek részéről a tanügy iránt annyira szükséges érdeklődés hiányozván, jelentékeny akadályokkal küzd a népoktatás felvirágoztatásának ügye.

Ha az előttünk fekvő adatokat összehasonlítjuk az 1888/89. évi isk. évről szóló tanfelügyelői jelentésnek hasonló adataival, most kedvezőbb eredményt találnak a magyartannyelvű iskoláknál, mivel ezek száma a 241-ről 278-ra emelkedett; a kisdédvő-intézeteknél, amennyiben ezek száma növekedett kettővel; a tankötelesek és iskolába járó növendékek számánál, mivel a tankötelesek száma 45.071-ről 48.422-re s az iskolába járók száma 39.798-ról 40.856-ra növekedett. Azonban a tanintézetek valamint az iskolával bíró községek számánál kedvezőtlenebb eredmény mutatkozik, mivel

a megye különböző vidékein egyes hittelekezeti iskolák egész éven át szüneteltek, mert a csekély javadalmazással összekötött állomásokra alkalmas és szakképzett egyének nem vállalkoztak. Ezen körülmények miatt az iskolák száma 475-ről 464-re szállott alá.

A mult isk. év vívmányai tehát leginkább a jobb iskolázatás s a magyar nyelv oktatásának behozatalában mutatkoznak. Nagy érdemeket szerzett a magyar nyelvet és népnevelést terjesztő egyesület a kisdédvő-intézetek szervezése által, mert ezekben a nem magyarajku vidékeken a kisdédvők is elsajátíthatják már a magyar nyelvet. Ezen egyesület és a megyei közigazgatási bizottság együttes működésének köszönhető az is, hogy a nem magyarajku vidékeken működő s magukat kitüntető hazafias gondolkozású tanítók nemcsak erkölcsi elismerésben, hanem némi jutalmazásban is részesülnek. A megye nem magyarajku vidékein működő tanítók szorgalma és buzgóságának növelésére azonban évről-évre előre meghatározott jutalomdíjakat kellene kifizetni; mert azt csak nem kívánhatjuk, hogy éppen a legcsekélyebb fizetéssel bíró néptanítók egytől-egyig a magyarosodásért lelkesedőknek egyszerre szinaronyává változzanak. Ha sanyaru anyagi helyzetükben igyekeztet tanusítanak, a kellő jutalmazásra nagyon is érdemesek.

Ezen általános észrevételeink után áttérhetünk a tanfelügyelői jelentés részletes ismertetésére.

I. Iskolák és azok jellegének kimutatása. Zemplén-vármegyében van 451 község. Ezek közül 338 községnek volt egy vagy több elemi iskolája, 95 iskolai tekintetben más községhez volt csatolva, 18 volt olyan, mely a lakosság csekély száma és szegénysége miatt iskolát nem tarthatott fenn s a távolság miatt más községekhez sem volt csatolható s így ezen községek gyermekei iskolai nevelésben és oktatásban nem részesülhettek. A puszták közül 4 birt elemi iskolával. A megye területén volt összesen 463 elemi és 1 középkereskedelmi

iskolával összekötött polgári iskola (Homonnán). Ezekon kívül volt 7 iskola iparostanulók számára 16 kisdédvő-intézet, 1 ipartanműhely és 1 női ipariskola. A 464 népoktatási tanintézet közt volt 21 állami, 14 községi, 130 r. kat., 162 gör. kat. 102 helv. hitv., 14 ágost. ev., 20 izr. és 1 magán jellegű iskola. A tanítás nyelve szerint a 464 iskola közt volt 278 magyar, 109 tót-magyar, 52 ruthén-magyar, 13 tót és 12 rutén. Az összes iskolák között 48 volt olyan, melyekben az állam hivatalos nyelve kielégítő sikerrel nem volt tanítható, mivel a tanítók maguk sem bírtak kellő képességgel s jártassággal a magyar nyelvben. Ezen iskolák között volt 9 róm., 37 gk. és 2 ág. ev. felekezeti iskola.

II. Tanítók kimutatása: Tanító és tanítónő volt összesen 520. Ezek közül százharmincnyolc nem volt képesítve. Valóban nagyon kell csudálkozunk ezen nagy számu, képesítési okmányon nem bíró tanítón, mert az csak mégis nagy rubrika, ha a tanítóknak több, mint a negyedrésze nincs képesítve. Megnyugtatónkra szolgál az, hogy a nem képesített tanítók között sokan vannak végzett képezdeői növendékek, kik tanképesítő vizsgálatra a gyakorlati év után bocsáttatnak.

III. Tankötelesek száma. Zemplén-vármegyében volt 6-12 éves 36.194; 13-15 éves 22.788; összesen 48.422. Ezek közül járt mindennapi elemi iskolába 32.788, ismétlő iskolába 7342, polgári és kereskedelmi iskolába 123, magánintézetbe 75, középiskolába 528, vagyis összesen 40.856.

Knopfler Sándor.

(Folyt. köv.)

Vármegyei ügyek.

A közigazdasági állandó bizottság, mint lapunk mu't számaiban is már jelentettük, Budapestén í hó 7 én tartotta szakértekezletét a kereskedelmi ministeriumban Baross Gábor minister öxcellenciája elnökle alatt A tanácskozás d. u. 5 órától esti 8 óráig tartott, s ugyszólván csak abból állott, hogy a Zemplén f. évi 11. számában is tüzetesen ismertetett megállapodásokat még egyszer megvittatták. Új dologként csakis a M. Iszép és Kolbása községek határában felfedezett kaolin-föld szerepelt, melynek, minthogy porcelán-gyártásra kiválóan alkalmas, szép jövődőt jósolnak. Óvakodunk attól, hogy az iparügyi téren várható és a

szellemi) emberi (vagy állati) szervezetnek, hogy egyéni egyensúlyát időre fentarthassa, bizonyos betelt munkaidőre (vagyis munkaegységre) következő, megfelelő munkaszünetre van szüksége; mely két tényező, t. i. a munkaidő és a munkaszünet, rendes és egymást felváltó egymásutánja adja meg csak a kellő biztosítékot arra nézve, hogy a szervezet egyrészt a túlságos megerőltetés folytán végkép ki ne merüljön, valamint másrészt, hogy túlságos nyugalom folytán tunyává, vagyis munkaképtelenné ne váljék.

Mert a tapasztalatra hivatkozva, tudjuk, hogy ha a munkálkodást csak rövid megszakítással végezzük, hamar elfáradunk; ha pedig szünet nélkül folytatjuk, akkor önként is beáll amaz állapot, melyben a teljesített munka folytán elhasznált anyagok helyreállítása az emberi szervezetben nem történhetik meg kellő időben, és épügy a munkálkodás folytán fokozott anyagcsere salakjai részben ott maradnak a szervezet szöveteinek belsejében; minek folytán az egyes szervek munkálkodó képessége nemcsak alászáll, de sőt végre meg is szünik, vagyis más állapot áll be, melyet a közéletben kimerülésnek nevezünk.

Másrészt nem kevésbé tapasztalati dolog, hogy a rendes munkásságnak, vagyis közneven foglalkozásnak, ha a napnak egy bizonyos és határolt idő hosszára szorítkozik, rendkívül kedvező befolyása van az emberi test egyes szerveinek tevékenységére, vagyis működésére nézve; ugyanis fokozza az étvágyat, létesíti az egészséges alvást, emeli a jó közérületet és ilyenmódon közvetve egyszersmind az életkor meghosszabbítására is ked-

TÁRCA.

A légy*).

Bányszor kerestem a szerelmet én!
Szegény szívem úgy sóvárgott utána.
Mi haszna most, hogy végre meglegéltem?
Csak újabb bánatot terem virága.

Oly pusztá a lét szerelem nélkül
És oly nehéz így, viszonzástalan!
Amúgy kopár hegy, messze feketül,
Így tűz, melynek emésztő lángja van.

Lobog e láng elolthatatlanul,
Mignem a szív fenékig ég, kihül.
S leégett gazda, nézhetd szótlanul
Bús, sűrke hamvát, tompán, egyedül.

Elveszti színét a szép alkonyat.
Gyászt öltenek a zöld, erdős hegyek.
Egy asszonyt látsz csak, jóízűn kacag,
Neveti a — perzselt szárnyú legyet.

* Mutató Zempléni Árpádnak most megjelent és hozzánk beküldött költeménykötetéből. A 124 lapra terjedő mű ára 50 kr. Megrendelhető Budapesten a szerző lakásán (Nagy János-utca 17.) Nem kételkedünk benne, hogy a tehetséges ifjú poéta, pátriájából, Zemplén vármegyéből, tömeges pártogásnak fog örüvendi.

Szerk.

Tokaj-Hagyolja érdekében nagyon üdvösnek ígérkező alkotásokról, mint egészen bizonyos vivmányokról referáljunk. Vivmányokról beszélni még ma korai dolog lenne. Abból hogy a főispán ömeltósága Budapestben maradt, jó reménységet formálunk. Erős bizodalunk van hozzá, hogy nem fog visszatérni üres kézzel. Legjobb információk szerint, egyes reánk nézve nagyon örvedetesnek ígérkező közgazdasági dolgokban sikerrel biztató tárgyalások folynak a ministeriumokban.

Utadó kezelés. Az 1890 I. t. c. alapján kivetendő törvényhatósági utadónak miként leendő kezelésére nézve, mint a *Közs. Kösl.*-ből olvastuk, a keresk. minister kétféle nyomtatvány-mintát bocsátott ki. Ezek: az *utadó főkönyv* és a befizetésről tanuskodó *könyvecské*. Mihelyest az egyenkinti kivetéssel a számvevősnél elkészül, az említett nyomtatványokkal a községek el fognak láttatni.

Törvényjavaslat

a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben.

(V. közlemény.)

III. RÉSZ.

A vármegyei önkormányzat.

I. FEJEZET.

A vármegyék önkormányzati hatásköre.

A vármegyék hatásköre a következő: a) területükön önkormányzati jogkörrel bírnak, melyet a kormány felügyelete alatt ezen törvény korlátain belül gyakorolnak; b) közérdeke és országos ügyekkel foglalkozhatnak, azokat megvitathatják, azokra vonatkozó megállapodásaikat kifejezhetik, ezeket egymással levél, a kormányval felterjesztés alakjában közölhetik és kérvényt intézhetnek közvetlenül a törvényhozás bármely házához. (135. §)

A törvényhatóság jelen törvény korlátai között felirhat egyes kormányrendelet ellen s a törvényhozás kérvényt intézhet, ha a rendelet törvénybe ütközik, vagy a helyi viszonyok miatt célszerűtlennek tartja. A törvényhatóság önkormányzati hatáskörébe tartozó ügyben, a kormány felügyeleti jogánál fogva kiadott rendelet ellen, annak végrehajtása előtt is felirhat, de ha a minister a felhozott indokok ellenére a végrehajtást követeli, vagy ha a törvényhatóságot hozott határozatának foganatosításától másodízben eltiltja, a kormányrendelet azonnal és feltétlenül végrehajtandó. (136. §)

Az 1790/I. XIX. t. c. rendelkezésének megfelelően ugy az idézett, valamint egyéb törvényekben kimondott tilalom, hogy az országgyűlés által meg nem szavazott adó tényleg be nem hajtható és a meg nem ajánlott ujoncok tényleg ki nem állíthatók, nemkülönben a törvényhatóságoknak azon joga, hogy az ily törvénytelenül követelt adókra és ujoncokra vonatkozólag kiadott rendeletek végrehajtása ellen tiltakozhatnak, valamint arról a kormányt és a végrehajtó közegeket közvetlenül is értesíthetik, továbbra is érintetlenül fentartatik. (137. §)

A 135. § ban megállapított önkormányzati jogánál fogva a törvényhatóság *hatásköre a következő*: 1. ellenőrzi saját területén a közigazgatás menetét és a hatósági közegek működését. 2. saját belügyeiben önállóan intézkedik, határoz, szabályrendeleteket alkot; 3. az önkormányzat külön költségeit megállapítja és annak fedezetéről gondoskodik; 4. rendelkezik saját vagyona és jövedelme fölött, felügyel a reá bízott alapokra és ezekre nézve gyakorolja az alapító levelekben biztosított jogokat; 5. jogosítva van a kormány ellenőrzési jogának fentartásával törzsvagyont sze-

vezően foly be. De ép oly mértékben kedvezően és gyarapítólag visszahat az ember szellemi és erkölcsi életére is, föltéve, hogy a végzendő munka nem szerfölött nehéz, az egyén erőmértékét túl nem haladó, és végre nem káros behatásokról (minő péld. a rossz légkör) környezett.

Amint pedig az életben a munka és nyugalom befolyását az emberi szervezetre, az előadott módon, kellőleg méltányolja, épugy az egészségben is a vasárnapi munkaszünetet a szellemi életre nézve. Sőt e tekintetben követendő hasonmásra akadunk már az emberi szervezet hőszabályozásának 24 órai korfolyásában is. Ugyanis tapasztalati tény, hogy az ember testhőmérséklete reggeltől estig emelkedik és maximumát este 6-7 óra közt éri el; estétől reggeig pedig folytonosan süllyed annyira, hogy reggel 4-9 óra közt minimumára jut. A testhőmérséklet ezen a nap időszakával járó változásainak kiváló oka azonban, nem az étkezés és annál kevésbé az éhezés, hanem kizárólag: az ébrenlét és a munka — nappal, valamint az alvás és nyugalom — éjjel. Mert, *Krieger* szerint, ki nappal alszik és éjjel van ébren és dolgozik, eszik, ugy amint azt rendszeren nappal tenni szokta, ennél a hőszabályozás menete is teljesen megfordul. Hasonlóképpen tehát ugyanazon értelemben, mint a mozgás és az álom: a testi nyugalom egyes állapotai,

rezni és elidegeníteni, céljai sikeresítésére kölcsönöket felvenni, és az 1879 XXXVII. és az 1883. XV. t. c. határozatai, valamint a jelen törvény korlátai között pótdadót kivetni; 6. jogosítva van közjótékonyági és tanintézeteket létesíteni és fentartani; 7. feladata területén a közgazdasági és mezőgazdasági érdekeket gondozni; 8. a helyi érdekű vasutak létesítésében részt vehet, azokat az 1880. XXXI. az 1888 IV. t. c. 7. §-ában, illetőleg az 1890. I. t. c. értelmében támogathatja; 9. a kormányval, illetőleg a főispánnal annak hatáskörén belül közvetlen érintkeznek. (138. §)

Minden szabályrendelet, továbbá minden oly határozat, mely a) az évi költségvetés és évi számadás megállapítására, — b) ingatlan vagyon elidegenítésére, vagy szerzésre, — c) ingó tőke felhasználására vagy rendelkezésének megváltoztatására, — d) kölcsönvételkre, — e) pótdadó kivetésre, — f) a helyben hagyott költségvetésben elő nem forduló terhelő szerződések kötésére vagy felbontására, — g) közművek, közigazgatási vállalatok létesítésére vagy létezőknek megszüntetésére vonatkozik, amennyiben eziránt más törvény illetőleg rendelet nem intézkedik, csak külön indokolt felterjesztés alapján kirszközölt belügyministeri, — illetőleg a 42. §. eseteiben főispáni — jóváhagyás után hajtható végre. A jóváhagyás hallgatag be következettnek tekintendő, ha a belügyminister a felterjesztéstől számított 40 nap alatt nem nyilatkozik. (139. §)

Minden határozat, mely törvényes határidőn belül felelőzetetett, vagy melyre a főispán ki mondja, hogy az a kormány jóváhagyása leérkezéig függőben tartandó, csak a felelőzetes vagy főispáni felterjesztés elintézése illetőleg a határozat helyben hagyása után hajtható végre. (140. §)

A jóváhagyás hivatalból csak az esetben tagadható meg: a) ha a felterjesztett szabályrendelet, illetőleg határozat a törvényes alakításgok megtartása nélkül hozott; b) ha a szabályrendelet törvénybe, vagy az állam érdekébe ütközik, vagy pedig ha az önkormányzati hatáskörön túl terjed, vagy községek önkormányzati jogait sérti; c) ha ingatlan vagyon leltári értéken alul idegenített el, vagy ingatlan vagyon pótdadó kivetésével szándékolja szereztetni; d) ha az ingó tőke felhasználása vagy rendelkezésének megváltoztatása a törzsvagyon állagát csökkenti; e) ha a kölcsönök törlesztése pótdadóval történik; f) ha a pótdadókivetés az engedélyezett százalékon túl megy; g) ha a terhelő szerződés a törvényhatóságra nézve káros; h) ha a közművek közigazgatási, vállalatok létesítése pótdadó segélyével tervezetik, — a létezők megszüntetése pedig a befektetett értéket nem biztosítja. (141. §)

A törvényhatóság egész területére kiható és annak önkormányzati hatáskörébe tartozó ügyek, valamint az általa létesített közintézetek és vállalatok szabályrendelettel rendezendők. Ha a szabályrendelet a törvényhatóság a kitzűzött határidőn belül meg nem alkotná, a kormány jogosítva van rendeleti uton intézkedni. A szervezeti szabályrendeletek azonban hatályon kívül helyeztetnek. Minden érvényben maradt és jövőben érvényt nyerő szabályrendelet egy-egy eredeti példinya a főispán és a központi számvevőség rendelkezésére bocsátandó. (142. §)

A vármegye tulajdonát képező és annak felügyelete alatt álló minden alapról belügyministeri rendelettel szabályozott alakban, évenként költségelőirányzat készitendő. Minden a következő évre kiható költségvetés rendszerint az őszi rendes közgyűlésen állapítandó meg. (143. §)

A törvényhatóság összes vagyona leltárba felveendő. (144. §)

A törvényhatóság a tulajdonát képező vagyon jövedelméről a vagyon eredeti rendelkezésének épságban tartásával a költségvetések során ren-

épugy a vasárnapi munkaszünet: az emberi szellem nyugó állapota; melyre nézve valamennyi század és bölcsésze abban egyezik meg, hogy a szellemet egy hét leforgása alatt csak 6 napig tanácsos megerőltetni, a 7-iket pedig pihenőnek el kell fogadni, mely pihenő, mint a testi nyugalom *alapfeltétele* a hosszú, egészséges életnek.

A mondottak után tehát nem fognak többé csodálkozni, hogy a 7-ik napon bekövetkező általános munkaszünetre nézve feltűnően egyetért nemcsak *Mózes, Pitagorász és Proudhon*, sőt a legújabb időben, a munka Eldorádójának egyik nevezetes embere, az amerikai *Warren* dr. is; ki e tekintetben következőleg nyilatkozik: „A meny nyire sok évi tapasztalatom csak terjed, mindig azt találtam, hogy azok, kik jóleve megszokták vasárnapon mindenféle és nemü munkáról és gondról lemondani és tartózkodni, a hét folyamán a legkiválóbbat bírták létrehozni. Meg is vagyok győződve ezekről, hogy ezen a 6 napon belül többet munkálkodnak és feladatukat jobban is végzik, mintha a 7-ik napon is dolgoznának!”

Csak az a kérdés mostan, mire fordítsuk célszerűen, illetve az egészségben értelemben, ezen 7-ik napot vagyis a vasárnapot? Mert, tapasztalatunkból kiindulva, nagyon is félünk, hogy a kereskedelmi ministernek a vasárnapi munkaszünet ügyében közrebocsátott rendeletét nem a vallás és

delekezik. A törvényhatóság a jelen törvény életbe léptétől számított egy év alatt köteles minden alap rendeltetését szabályrendeleti uton szabályozni. (145. §)

A tisztai nyugdíjalapok és az ezen alap javára kivetett pótdadók iránt külön törvény fog intézkedni. (146. §)

A törvényhatóság a közutak és vámokról szóló 1890. I. t. c. cikkben szabályozott utadón, az 1875. III. t. c. által betegápolási alap létesítésére, valamint az 1879. XXXVII. t. c. által katonai beszállásolás címén kivetett pótdadón kívül *közgazdasági, közművelődési és jótékonyági* célokra az egyenes államadók 5%-át meg nem haladó pótdadót vehet ki; ezen 5% ba beszámítandó azon összeg is, mely a törvényhatóság által a tisztviselők nyugdíja címén szavaztatott meg, valamint azon összeg is, melyet a törvényhatóság az 1888. IV. t. c. ben megjelölt célra szavazott meg. Az ily határozat hozatalához a közgyűlésen jelen levő tagok kétharmadának névszerinti szavazás utján való hozzájárulása szükséges. A szavazók neve a jegyzőkönyvbe felveendő. (147. §)

A törvényhatósági pótdadók %-a a földadó, házadó, keresetadó nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, bányaadó, tőkekamat- és járadékadó címén fizetett egyenes állami adók összege után számítandó. A kivetés százalék részben, de oly módon is történhetik, hogy a községekben fizetett mult évi egyenes állami adók 3 utolsó évi átlaga alapján határozatik meg azon évi összeg, melyet a községek a meghatározott pótdadó %-a címén beszállítani tartoznak. Utóbbi esetben a községek a megszabott összeg fedezéséről saját háztartásuk évi költségelőirányzatában gondoskodnak és azokat ama kiadások rovataiba helyezik, melyek a községben fizetett összes állami adókat egyformán terhelik. (148. §)

A törvényhatóság által elhatározott pótdadók kivetése, kezelése és behajtása a pénzügyigazgatóra bízatik. (149. §)

A 139. §. keretébe tartozó ügyek rendszerint a vármegyei rendes közgyűlésen tárgyalandók; ha kivételesen rendkívüli közgyűlés napirendjére tűzetenek ki, szükséges, hogy az azokra vonatkozó javaslat és az állandó választmány véleménye legalább 15 nappal a közgyűlés előtt a vármegyei hivatalos közlönyben egész terjedelemben közzétéssék. (150. §)

A törvényhatóság minden határozata birtokon kívül az illető ministerhez felelőzetetett. A felelőzetés a kézbesítéstől, illetőleg kihirdetéstől számított 15 nap alatt az alispánnal nyujtandó be, ki azt 8 nap alatt jelentés kíséretében felterjeszti. (152. §)

Az illetékes minister a kellő időben felelőzetett, illetőleg felülvizsgálatra felterjesztett határozatokat megsemmisítheti vagy feloldhatja és új eljárást rendelhet, vagy végre megváltoztathatja és ha érdemleges döntésre a törvények értelmében jogosult, érdemileg határozhat. (153. §)

A vármegyei törvényhatóság önkormányzati hatásköre csak azon ügyekre terjed, melyeket ezen törvény vagy későbbi törvény oda utal. Mindaz, mi korábbi törvények szerint a törvényhatóság hatáskörébe tartozott, de a jelen törvény szerint hatáskörébe nem utaltattott, ha csak valamely törvény másként nem intézkedik, az alispán hatáskörébe tartozónak tekintendő. (154. §)

Hirek a nagyvilágból.

Puskaporszag kezd érezhetővé válni az európai légkörben. Berlinből jelentették a *P. Lloyd*-nak, hogy a külügyministeriumból a nemzetközi hely-

Folytatás az I-ső mellékleten.

közoktatásügyi minister fogja meghálálni előbbutóbb. hanem a fogyasztási adóról a budget alkalmával beszámolni szokott pénzügyminister, és az esetben szomorúan megvalósulhat a nemzettel ama közmondás: amit nyert a vámon, elvesztette a réven!

Pedig a vasárnapi munkaszünetnek csak akkor lehet — és lesz is — üdvös hatása, ha — amint már fentebb mondtuk — az egészségben értelemben valósítjuk meg azt! De akkor mindenekelőtt elvül elfogadandó az u. n. „vegyes foglalkozás” azon értelemben, hogy az, ki egész héten át az iskolapadon ült, vasárnapon a szabadban sétáljon és szórakozék: annak pedig, ki 6 napig gyalult és kovácsolt, annak bizony egy kis szellemi szórakoztatás, mondjuk a „vasárnapi iskola” látogatása, a legcélszerűbb szórakoztatást fogja nyujtani. Szóval: a vasárnapi munkaszünet ép az ellenkezőre fordítandó, mire rendszeren az egész hét fordított!

Mert, ha esetleg, a mi nálunk nagyon valószínű, a korcsmák szorgalmasabb látogatására, vagy általán csak dorbézolásra fordították: mintsem hogy arra fordították, jobb, ha mint eddig, ott a hol, munkára fordították.

zetet igen komoly színben látják. Oroszország teljes erőfeszítéssel folytatja a csapatok összpontosítását. Evvel kapcsolatban híre érkezett, hogy a legfőbb orosz sajtóhatóság a lapok szerkesztőségére mélyeséges mély hallgatást parancsolt. Ez az oka, hogy az orosz lapok mostanában egy árva kukkot sem szólnak a katonai csapatok fegyverkezéséről és lázas erővel folytatott mozgalmairól.

Az új orosz kölcsön. Berlinből telegrafáltak, hogy a hatszáz milliónyi orosz aranykölcsön megkötéséről terjesztett hírek megfelelnek a valóságnak.

Visszaköltözött kivándorlók. Lembergől jelentik, hogy a lengyel paraszt kivándorlók már kezdenek nagyobb csapatokban visszaköltözni Amerikából hazájukba. A hazakerült kivándorlók legnagyobb része nagy nyomorban van és az eh ségtől s munkától elcsigázott alakok szálmalmas arcot mutatnak.

A cár élete ellen szótt, de idejében felfedezett újabb összeesküvésről adtak hírt Szentpétervárról.

Kegeből kiesett nagyherceg. A cár elrendelte, hogy unokaöccse, Mihály nagyherceg, az orosz hadseregből kizárassék s neve az ezredeknél, melyeknek tulajdonosa volt, töröltessék. A cár kegeből kicseppent nagyherceg 29 éves fiatal ember s a cárnak egyik szárnysegédje volt. Nagybátyja kegyét azért vesztette el, hogy Merenberg Zsófia grófkisasszonnyal házassági frigyre lépett a cár ellenkezése dacára.

A hármass szövetséget, mely a jövő esztendőben lejárt volna, Ausztria Magyarország, Német és Olaszország, állítólag öt esztendőre, újlag megkötötték. Így jelenti ezt a Times. A nagy hatalmak szövetsége, mint eddig, ezután is arra lesz irányozva, hogy Európa békéjét biztosítsák.

Hírek az országból.

Stefánia, özv. trónörökösne, Eppan grófné név alatt most Olaszországban utazik.

Pásztélyi Kovács János, munkácsi g. k. egyházmegyei püspök, görömböly-tapolczi apát, székvárosában, Ungvárt, agyszélülés következtében meghalt. A kiváló népszerűségnek örvendett egyházi *Veje* községben, vármegyénk földjén született. Elhalálzásának híre a legszelebb körben, fent és lent, szinte, igaz részvétet támasztott. A kitünő főpásztorral kitünő hazafi is szállott sirba. Az 1848/49-iki szabadságharc Tácsón találta, hol is a magyarság ügyének lelkes szolgálatára miatt az oroszok elfogták s bebörtönözték. Ő fordította le az ó-szláv liturgiát magyarra, melyet ma is használ egyházi ténykedése közben a g. k. papság. Ő tartotta Ungváron az első magyar hitszónoklatot. A római szentszék számos kitüntetésben részesítette Magyarországnak e kiválóan hazafias püspökét. Pápai trónállóra nevezte, földszitette a Szent-Gergely rendjel nagy keresztjével, megajándékozta a „született római gróf“ címével. Mikor a román és szerb püspöki kar tüntetett a magyar népvédelési törvényjavaslat ellen, a munkácsi egyházmegyének püspöke, P. Kovács János, folyamodással járult Ófelségéhez, hogy a javaslat mielőbb törvénynyé váljék. Méltó utódja volt elődjének, anyai nagybátyjának, Pankovics püspöknek. — Földi maradványait az egyházmegyei papság, a világi és katonai notabilitások, valamint a sok ezer főnyi gyászoló közönség jelenlétében Ungváron mult szerdán szentelték be s azután átszállították M.-Sziget-re, hol neje mellett helyezték örök nyulomra a díszes családi sírboltban. Áldás emlékére!

A közigazgatási reformról szóló törvényjavaslat tárgyalásában eljutott a bizottság a 168 §-ig. A javaslat I. fejezetének második részét és II. fejezetét még nem tárgyalta a bizottság, minthogy újraszövegezés végett az albizottságnak adatott ki. A bizottsági tárgyalás előreláthatólag nem igen fog hamarabb, mint július derekán végződni.

Színház.

Thália templomának ajtai ismét megnyitk egy rövid időre. Az *introdukcio*, mint a kelő nap, fényt hint a színi évad képére. Kedves kép ez mindannyiunknak! Kedves, különösen akkor, ha, nemcsak a messze távolból nézve, nyujt elragadó hátért; hanem, ha a közelből is kielégíti óhajtasainkat, vágyainkat, igényeinket.

Mert nekünk vannak igényeink.

Nagyon jól tudhatja és tudja ezt Halmay; hiszen nem először fordul meg közöttünk! Igaz, hogy igényeink nem nagyok, de jogosak. A jog ellen vétők pedig sem elnézést, sem kimeletet nem érdemelnek. Mig azokat, kik tisztük lelkiismeret teljesítését mindenha erősen bizonyítják: azokat ótalmazzuk, védjük. Tudjuk, sőt elismerjük, a vidéki magyar színészet mostoha sorsát; meggyőződésünk, hogy annak ápolása részben hazafias kötelességünk; e tudalom a rugója, hogy részrejtatlan igazsággal párosult ítélkezésünkkel ezúton

a magyar színészet javát és a közönség érdekeit fogjuk mindig előmozdítani.

A színészet ami *édes* gyermekünk; de gyermekünket elkényeztetni, hibáit leplezgetni, hiú dicsérettel ámitani: neveléséges, sőt káros is, még abban az esetben is, ha az a gyermek csak *mostohánk*. Nem akarunk ezzel senkit elijeszteni; sőt ellenkezőleg buzdítani, bátorítani; versenyre szólítani a jókat a jókkal, erőseket, az erősekkel. Mert, szerintünk, a nemes verseny képes az igazán megérdemlett babért a művész számára nyujtani.

Az eddigi két előadás kritikája nem sok rosszat mondhat. *A szerdán, apr. 8-án*, megnyitó előadásul adott *Katonás kisasszony* címszerepét *Halmayné* a töle már megszokott kedvességgel, elevenléggel, rutinnal alakította. Mellette kitünt *Margó Zelma* csinos színpadi alakjával és iskolázott énekével; *Nikó Lina* pedig talpraesett játékával. *Boros* mindvégig jóízű alakítást nyujtott s örízkedett a tulzástól és darabosságtól *Kis P.* szerepét jobban megtanulhatta volna. Kár, hogy ennek a Megyeri írta operette-nek a zenéje semmi; innen-onnan van összeférelve, az is nem a legügyesebben. A kar gyenge; a zenekar is.

Csütörtökön szünet.

Pénteken, apr. 10-én, népelőadásul Abonyinak *Betyár kendő*-je c. 4 felv. népszínmű, bérlétszünetben, zsúfolva telt karzat előtt. Pedig ez a minden ízében magyaros és jó darab több közönséget érdemelt volna. Legjobb alakítást *K. Bresnay* Anna nyujtott *Örse* szerepében, ki e darabban bebizonyította, hogy ő egyike ama jobb drámai színésznőknek, akik alpthoz nélküli természetes deklamációkkal képesek hatni a szívre és megnyerni az elwet. Legszébb jelenete volt, drámai szempontból, midőn elfogott férjét szabadon bocsátja. *Margó Zelma* játéka és dalai tetszést arattak. *Bi-hari*, (Bandi számadó) játéka ellen sem tehető egyelőre nagyobb kifogás; kár, hogy olyan alapian el volt rekedve. Felléptek még a darabban *Nikó Lina*, *Várady M.* és *Vesselényi*, kik játékukkal nem tévesztették el a hatást.

Egy, illetve két megjegyzésünk van. A *sugó* oly hatalmas erőt fejt ki a sugásban, hogy bizonybizonny feltjük őt attól, hogy gégesorvadást kap. Kérjük szépen, ne legyen oly *tulbuzgó* tisztének teljesítésében. A másik megjegyzésünk a fiatalágnak szól. A pénteki előadás alkalmával oly zajosan voltak, mintha csak azt akarták volna, hogy a közönség őket s ne a színészeket hallgassa és nézze. Talán, mi azt hisszük, mások is vannak a színházban, akik *igazán* élvezni akarnak,

Szombaton, apr. 11-én, Millöcker kedves zenéju operette-je a *Gasparone*.

Erről jövőre.

Omega.

Különtélek.

(Legfelsőbb adomány). *Ófelsége* a király kabinet-irodája utján *Chyra* Agoston ulicsi g. k. lelkész részére 30 ftot, *Onderuss* József n. kemenzei r. k., *Zsalkovics* András homonnai g. k., *Belovics* Antal telepöczi g. k., *Borecski* János agyagosi g. k., *Gazdos* Mihály rákóczi g. k., *Sziter* János b-szerdahelyi g. k. tanítóknak pedig, külön-külön mindegyiknek, 15—15 ftot küldött.

(Személyi hírek) *Matolay* Károly dr. néh. *Matolay* Viktor fia, gyakorló orvos, a ki ügyes operatőr híreben is áll és Siklóson 2 $\frac{1}{2}$ évig volt tb. járás orvosi, ugyszintén városi és katonai-orvosi minőségben alkalmazva. — Homonnán telepedett le. — *Kondor* Miksa dr., gyakorló orvos, Sárospatakon telepedett le. Főlemlitni érdemes, hogy a Rókus-kórházban 4 $\frac{1}{2}$ évig praktizált s így megérdemli a kellő bizalmat. — *Clair* Gyula honvéd-ezredes f. hó 6-án az Újhelyben állomásozó honvéd-zászlóalj megvizsgálása céljából városunkban időzött. — *Lehocskó* György ezredes, a 10-ik honvéd-ezred parancsnoka, nyugalomba vonult. — *Kuharik* János honvéd százados, mint részvétellel értesülünk, súlyos beteg. Mielőbbi fölgógyulását kívánjuk.

(Kinevezések). A földmivelési minister *Kosinski* Viktort, a pozsonyi szőlészeti és kertészeti iskola igazgatóját, végleges minőségben a tarzali vincellér-iskola igazgatójává, — továbbá *Horváth* László tarzali vinc.-isk. segéd-tanítót ideiglenes minőségben a pozsonyi szőlészeti és kertészeti iskola igazgatójává, — és ifj. *Gábor* Józsefet, a kecskeméti állami *Miklós*-szőlőtelepen alkalmazott segédét, végleges minőségben. a tarzali vinc.-isk. segéd-tanítójává nevezte ki.

(Sétateréptés.) Újhely város képviselő-testülete már régebben elhatározta. hogy a *Saéchény*-térén, a vármegyei közkuttól, a nagy-templom melletti följáró utig, sétateret létesít. E célból meg is szavazott 200, mond kétszáz o. é. forintokat. *Ta* máskodunk benne, hogy ily csekély összegért olyat lehessen produkálni, hogy egy a város legkülönb pontját díszíteni hivatott tér megérdemelje a célszerű és szép építetont. Némi megnyugvást csak abból a szerencsés vállalkozásból remélünk, hogy a sétateré építésének és rendezésének fáradságát *Horuyav* Béla dr. vállalta magára. Jövő héten már a drót-kerítés föllállításához fognak és így a heti

vásáros sátrak százados helyükről elvándorolnak az új piacérré; hanem, hogy miképpen lesznek ott, azon a szük területen elhelyezve, annak a megoldása a piacbíróknak nem könnyű feladata.

(Időjárás) Már harmadik napja mult tegnaphogy elmondhattuk: adtál uram esőt, nincs köszö, net benne. Csütörtök óta éjjel-nappal esik. Egykét előrelátó gazda, élve a pár napig tartó jó alkalommal, már szántott, vetett, boronált; de a legtöbb mégcsak a kezdet kezdetén volt kénytelen abban hagyni immár felette sürgössé vált tavaszi munkáját. Reméljük. Rosz után jó következik!

(Esküvők.) *Bárczy* József, árvaszéki gyám-pénztáros, f. hó 6-án vezette oltárhoz *Vehéczen*, özv. *Gracza* Lajosné kedves leányát *Erssikét* — *Bódy* Károly, vármegyei hivatalnok S.-a. Újhelyben, f. hó 6-án esküdt örök hűséget özv. *Lengyel* Odönné kedves leányának, *Mariská*-nak. — *Behyna* Kálmán, a Behina-Testvérek cég társtulajdonosa, ma egy hete kelt egybe *Pecher* Irma kisasszonnyal, *Pecher* Gyula urad. tiszt. kedves leányával, Szalánczon.

(Városi ügyek.) A városi képviselő-testületnek f. hó 4-én tartott közgyűlésében következő tárgyak képezték a napirendet. Az 1890. évi pénztári számadások tárgyalására a közgyűlés határideje folyó hó 20-ik napjának délutáni 3 órája tűzött ki. — A város ingó és ingatlan vagyona értéke kimutatásának betérjesztésére az előljárást utasított kapott. A kövezeti vám engedély-okirata jövő 1892. évi február 28-án le fogván járni, a város ügyészt utasították, hogy a meghosszabbítás iránt megszerkesztendő kérvény tervezetét mutassa be. — Az övönői állás elnyeréséért három kérvény érkezvén be, a választás eszközlése iránt a magyar nyelvet és népvédelést terjesztő egyesület választmányát a kérvények át-tétele mellett megkeresték. — A város által kért alapokhoz tartozó földek bérbeadása a gazdasági bizottság által nyilvános árverésen eszközöltetvén, az árverést jóváhagyták. — *Friedrich* Antal részére, az általa mult évben teljesített kövezeti munkálatokért érdembe hozott díjának ki-utalása tárgyában f. é. 9. szám a kelt határozat ellen beadott felebbezése elfogadtatván, másodfoku elbírálás végett fel fogják terjeszteni. — A fairskolák berendezése iránt kelt vármegyei határozatot véleményes előterjesztés tétele céljából a gazdasági bizottságnak kiadták. — Ugyancsak a vármegye törvényhatósági bizottságának határozata következtében a miskolcz-gerendai államutnak a városon végig vonuló szakasza kövezetének átrakatását elrendelték. — Végül a gazdasági bizottság elnökéül *Hornyay* Béla dr.-t, alelnökéül pedig *Jelenek* Ádámot választották meg. Δ

(Halálozások), *Póányi* Gyula tisztelt barátunkat s munkatársunkat súlyos vesztességet érte. Hőn szeretett, kedves nejét hosszas viaskodás után elrabolta szívéből a halál. Mikor ma egyhete d. u. a kimulás órája ütött s a halál-hír gyorsan elterjedt, a legigazabb részvét fájó érzetet támasztotta mindenfelé, mert a családját példásan szerető, valóban mintaszerű édes anyát a legszelebb körben tisztelték, becsülték. Szépen, impozáns módon nyilvánult e közbecsülés kedden d. u. a végső tiszteletadás alkalmával. A beszentelés szertartását *Prámer* Alajos prépost plébános teljesítette. Minden jelenvotlat mélyen megindított a gyászoló férj, az árván maradt kis gyermekek, s a kétségbeesett nagyanyjuk fájdalmas könyeinek látása. A család kedves halottját siratta el, mi jelenvotlak a legjobb nő emlékezetét szenteltük meg a legigazabb részvét könyeivel. Beszentel s után a koszorúktól ékes koporsót, a boldogultnak utolsó kívánsága szerint, szülőhelyére Nagy-Mihályba szállították s a legjobb nőt ott másnap általános részvét közt helyezték örök nyugalomra édes atyja koporsója mellé. Legyen áldott emlékezte. Az égből küldjön övének vigasztalást! — *Tokár* József vármegyei közkórházi orvos f. hó 5-én hosszas sorvasztó betegsége után meghalt. A boldogult nemcsak évtizedeken át viselt tisztét töltötte be lelkiismeretes pontossággal, hanem mint praktikus orvos a közönség bizalmát is teljes mértékben kiérdemelte. A részvét f. hó 7-én végbe ment temetésén tömegesen nyilvánult, mert a közönség rég nem látott nagy számban sereglett a gyászoló család által övedzett, szép koszorúkkal borított koporsó körül és kísérte utolsó útjában a gör. kat. templomig, a hol por-maradványait eltemették. Nyugodjék békével!

(Letört liliomszál.) A szerencsi anyaegyházhoz tartozó *Ujvilág*-tanya, mely a Harkányi-család uradalmának egy minden tekintetben mintaszerű gazdasági telepét teszi, nagy gyászt hirdetett. Az ujjvilági kastélynak drága kis halottja volt. *Harkányi* János és *Mária* szülőknek legidősebb gyermekeleánykaja, a 7 éves *Margit* *Emilia*, *Sarolta*, *Mária* feküdt az élő fehér virágokból kötött koszorúkkal megrakott ravatalon. A gyertyák fény sugarai a mély bánat könyeit csillogtatták azon körülállók szemein, kik az angyalszép s már tanuló gyermeket ismerték. A gyász hallattára a nagyszülők, *Harkányi* *Frigyes* és *Károly* szinte Uj-Világra siettek Budapestről s résztvettek a beszentelés és temetés gyászszertartásánál. A kis halot-

tat *Passlowsky* Sándor szerencsi lelkész szentelte be Ujvilágon, s azután a kocsi hosszu sora *Harkányba* kísérte a kis Margitot, e törtört szép lilomszalat, hogy ideiglenesen az ott levő sirtoltba helyezték; mert tudvalevőleg *Harkányi* Frigyes egy díszes sirtoltot fog emeltetni Ujvilágon kápolnával, s a kis halott teteme visszakerül oda, hol oly hamar eljátsza gyermekjátékát, Ujvilágra Harkányban a temetést *Szabó* Bálint t.-szadai lelkész végezte.

(Uj bélyegek) A magyar szent korona országai területén f. hó e'sejtől a régiéktől különböző színezetű, de változatlan alakú okmánybélyegeket bocsátottak forgalomba. A jelenleg használt bélyegeket ez évi augusztus 31-éig járnak. Szept. hó 1-től ugyanazon hó 30-áig még a régi jegyeket ujakért be lehet cserélni.

(Tolvaj kereskedősegedek.) *Fischbein* Adolf, *Friedman* Vilmos rófös- és *Weisz* Ferenc, *Teich* Zsigmond vegyes kereskedő segedei, gazdáikat hosszabb idő óta lopták. Hol pénzt, hol portékát csentek, melyet aztán közösen elmulattak. A lopott tárgyak megvétele miatt *Samudovics* kucséber, mint orgazda került vád alá.

(Megrendítő eset) játszódtott le *Petraho* községben e f. hó 6-án. *Tóth* P. János, petrahai lakos, háromlovas szekérét üres hordókkal megrakva, két gyermekét a hordókba állítva — elindult a *Bodrog* folyóra vizért, közzé csapva a lovak közzé. Nagysebesen neki hajtott a még magas állású viznek, s csakhamar azt látták az arramenők, hogy a szekér mindenestől elmerült, az apát, pedig két gyermekét és az üres hordókat a sebesen folyó *Bodrog* hullámai magukkal ragadják. A jajveszé kelésre az édes anya is oda rohant. Képzelné lehet fájdalmát, midőn látta, hogy az apa leánykájával karján küzd a habokkal s a halállal, fiát pedig már jó messze viszi a víz. Az anya szivetőpő fájdalmában neki rohant a viznek, hogy utánuk megyen, de még is visszajött s egy csónak lévén a *Bodrog* partján, belépett abba s lapát hiányában kezével evezett. Isten csodája, hogy már a *Bodrog* közepén fuldokló férjét és karján levő kis leányát sikerült elérni s a csónakba beemelni. A fiúcskát a tulsó oldalról csónakkal elősiető révész szintén kimentette. Az apa nagyon beteg; de a gyermekeknek nincs komoly bajuk. A lovak és a szekér odaveszték. Ilyen és még szomorubb eseteknek lehet okozója a mértéktelen pálinkaivás!

(Talált kincsek.) A varannai jár. főszolgabírája tegnap az alispánhoz egy kisebbszerű csomagot küldött be, mely a *Plachy* János csaklyói lakos által ásás közben a múlt hó 31-én talált egy darab gyémántokkal kirakott fejéket, 4 db. ezüst kávéskanalat és egy ezüst nyelű kést tartalmaz. A kincsek hozzávetőleges értéke 4—500 ft lehet. *Fligler* Ferenc, miskolci ékszerész, a diadémot már látta, s a rajta lévő drágaköveket valódi gyémántoknak találta. Az arany fejékből egy levél és három virág hiányzik. Kilenc darab gyémántkő letörve zsineggel van a diadémhoz erősítve. — Ugyancsak a tegnapi pósta hozta be a lapunkban már ösmertetett lizskai-leletet is. Ennek értéke 600 ft-ra van téve.

(Postamesteri állomásra) hirdet pályázatot *Sókut* községbe a kassai kir. pósta és távirat-igazgatóság. Javadalmazás: évi díj 150 ft, 40 ft irodai 19 ft kézbesítési átalány. A szállítási átalányt utóbb fogja az igazgatóság meghatározni. Folyamodások ápr. 6-tól számítva 3 hét alatt nyújtanak be.

(Kitett gyermek.) Jelentést kapott tegnapelőtt a rendőrség, hogy a Hecksén egy két hónapos egészséges gyermeket találtak. A rögtön fogantatott nyomozás csakhamar eredményre vezetett, mert a szivtelen anya *Mihalcsik* Teréz csavargó cseléd személyében megkerült.

(Baromfi kedvelőknek.) Az állatkert fajokban gazdag régi jönevű tyúkaszatában vérfelkísítés céljából, valódi tiszta fajú tenyésztő egyedek érkeztek a külföld elsőrangú tenyésztőitől kitünő példányokban. Az igazgatóság már elfogad megrendeléseket baromfi tojásokra és kívánatra bérmentve küld árjegyzéket. Képes árjegyéek 20 krajcárnak készpénzben vagy levéljegyekben leendő előleges beküldése mellett szintén bérmentve küldetik meg a megrendelőnek.

(Kiadó.) A *Benedek* Dénes-féle házban két szoba, konyha, kamara és előszobából álló lakás április 24-étől kapható *Póányi* Gyulánál.

(Uj zenemű.) *Táborszky* Nándor nemzeti zenemű kereskedésében, (Budapesten, vaczi utca 30. szám.), megjelent a „Nefejeits” keringő. Szerző *Neu* gebauer *József* Ára 1 ft 20 kr.

Mátyás király, az igazságos élete. kalandjai, szerelme és hőstettei című történelmi regénynek első füzetet van elküldünk. Szerzője: *Boross* Vilmos, hírlapíró, kiadója *Knöte* Győző budapesti könyvkereskedő. Szerző és kiadó azt a dícséretre érdemes és hazafias célt tüzték maguk elé, hogy a nép az annyira elterjedt rémregények helyett irodalmi becseset bíróságon felül mulattatva oktató művet kapjon. Igen természetes, hogy itt-ott költött dolgok és frázisok is fordulnak elő benne, de hát ezek nélkül regényt írni nem lehet.

A szép tartalom becsét fokozza a szép kiállítás, pompás illusztrációk és magyarzó képek. Az új irodalmi vállalatot, mely *Löwi* Adolf könyvkereskedésében S.-a.-Ujhelyben is megrendelhető, ajánljuk t. olvasó közönségünk pártfogásába. Egy-egy füzet ára: ?

Egyesületi és társas élet.

Az idegen hangzású zempléni község-nevek átmagyarosítása.

XV.

46. *Repejő*. *Repej*, orosz szó, annyit jelent, mint *bokor*, *csokor*, *bojtorján*, *keserűlapu*, *bogáncs*. Magyarosítva lehetne: *Bojtorján*. (*Repenyő*.)

47. *Rohossnyik*. *Rohossnyik* orosz szó, azt jelenti, hogy *gyékényfonó*, *gyékényárus*. A község határában hajdanta a gyékényfonáshoz szükségelt nádas lehetett s ettől nyerhethe elnevezését. Az orosz-vágási (*Poruba*) lelkész állítása szerint sok róka is tartózkodik itt s a község határában rendezett rókaadászatok híresek. Magyarosítva lehetne: *Gyékényes*, v. *Rokás*. (*Nádas*.)

48. *Sándál*. *Sándál* orosz szó, annyit jelent, mint *gyertyatartó*. Elnevezését a község helyrajzi fekvésétől, mely úgy mutat, mint egy gyertyatartó, nyerte. Magyar neve lehetne: *Gyertyatartó*. (*Sandály*)

49. *Alsó-Sitnyicse*.

50. *Felső-Sitnyicse*. A község határában nagy mennyiségben található *sitnyik* (káka) növényről nyerte elnevezését. E község szláv nevét néh. *Szinyey* Félixné, szül. *Jekelfalusi* Valéria, ottani volt birtokosnő, *Virányos*-ra változtatta át, illetve magyarosította. Szépen hangzanék: *Alsó-Virányos* és *Felső-Virányos*.

51. *Szállyik*. (Népnyelven: *Szolnyik*.) E község magyar neve a szláv *szolnyik* szótól, ami *só-tartó*-t jelent, lehetne: *Sós*, v. *Sótartó*. (*Sófalva*.)

52. *Staskócs*. Ezen község első lakosa, hagyomány szerint, bizonyos *Stasko* nevű galiciai bevándorló volt. *Stasko* keresztnév, azt jelenti, hogy *Szanizló*. Magyarosítva legyen: *Szanizló*.

53. *Sztrapkó*. Ezen ősrégi község, (mezőváros) mikor s kitől nyerte *Sztrapkó* elnevezését, nem tudható. A magyarok bejövetele előtt már szláv nép lakta. Elnevezését vagy helyrajzi fekvésétől, (*sztrapotki* rövidítve *sztrapki*, *sztrapko*, annyit jelent, mint *görbe*, *tekerőnyes*, a nép jellemére értve *darabos*, *makacs*, *hasug*), — vagy pedig a község helyén volt nagy fenyves erdőből nyerhet, melyből a lakosság sok-sok fődél-gerendát, szarufát adhatott el.* *Sztrap*, orosz szó, annyit jelent, mint *fődél-gerenda*, *szarufa*. Magyarosított neve lehetne ezek szerint: *Darabos*, vagy *Konok*, vagy *Tető* stb. Minthogy azonban *Sztrapkó* elnevezése alatt történelmi nevezetességű lett s mint-hogy *Sztrapkó* várát és a hozzátartozó községeket hosszú időn át a gerzei *Pethő* grófi család uralta, azért e község vagy megtartja *Sztrapkó* szláv nevét, vagy szép magyar neve lehetne: *Pethővára*. (*Sztrapkó*.)

54. *Orosz-Tokaj*. Maradhat: *Orosz-Tokaj*.

55. *Turány* szintén: *Turány*.

56. *Valkó*. Ez a község *válek*, *valko* orosz szótól nyerte elnevezését. *Válek*, annyit jelent, mint *sulyok*, *istráng*, *kötél*, *kishenger*; lehetne: *Sulyók*. (*Valkod*.)

57. *Varehócs*. *Vareha* szláv szó után lehetne: *Nagy-Kanalas*, v. *Kanalas*.

58. *Velkrop*. *Velkrop*, összetett szláv szó, magyarul annyit jelent, mint *nagy csepp*. Lehetne: *Nagy-Csepp* v. *Csepp*.

59. *Vladicsa*. (Régi elnevezése *Vladiszka*.) Elnevezését a szláv *vladika*-tól nyerte. *Vladika*, annyit jelent, mint *uralkodó*, *parancsoló*. Magyar neve lehetne: *Parancsoló*. (*Matola*.)

60. *Vajtócs*. E községet egy Galicziából bevándorolt család alapította. A családfő Galicziának valamely községében *biró* lehetett, akit ott *vajtó*-nak neveznek s innen nyerte a község elnevezését. Magyar neve lehetne: *Lengyelbiró*. (*Vajtó*.)

61. *Zavada*. Ezen község *zvada* orosz szótól nyerte elnevezését, mi annyit jelent, mint *veszekedés*, *akadékoskodás*. Magyarosítva lehetne: *Megakodó*. (*Závod*.)

* * *

Ezen munkálatom keresztülvitelében az adatokat és pecsétlenyomatokat szolgáltató lelkészek és körjegyzők nagy segítségemre voltak; nemkülönben a járások főszolgabírái, akik az adatok beszerzése végett hozzájuk intézett kérésemnek készséggel engedve, a lelkész és jegyző urakat az adatok gyűjtésére s azoknak velem való közlésére buzdították. Fogadják ezért hazafias köszönetemet*.)

* V. ö. *Szirmay* id. m. pag. 92.

Havaj községből *Komáromy* Sándor aláírással hosszabb észrevételt kaptunk, melyben cikkirő azt mutogatja, hogy a sztrapkai járás területén fekvő *Havaj* község neve nem a szláv szótól, ami annyit jelent, *dugd ol*, származik, hanem régi magyar jellegű elnevezéssel bír. Állításának igazolásul elmondja a következő tradíciót: A XVI. század elején valamely *Komanosicha* özvegyét, mert ráfogták, hogy boszorkány, *Kozma* és *Damianó* nevű két kiskorú fiával együtt *Sztrapkó-Polyána* helyes helyre költöztek, a hol jelenleg *Havaj* falu áll, s mint otthon, itt is marhatenyésztéssel foglalkoztak. Az asszony minden héten a sztrapkai piacra vitte eladni vajkészletét. Vevők rendszerint a henczóci magyarok voltak. *Henczócs* községben, hogy akkoriban csakugyan magyarok laktak s kereskedést űztek, kivethető *Szirmay* *Jegyzetéből* is. Tehát a henczóci kereskedők a vaj ára felől kérdézködvén, egymásközt mondogatták: „*megér annyit — ha vaj!*” Az asszony haza jövén, dicsekedt gyermekei előtt a magyar szóval, amit *Sztrapkón* eltanult

Midőn így a helységnevek megmagyarosításáról szerény véleményemet papírra téve a magyarosító egyesület megítéző határozatának eléget tettem: avval a hó óhajommal zárom be munkálatomat, hogy *necsak a helységnevek megmagyarosítását láthassuk, hanem hogy Zemplén- (Földvár) megyének minden egyes községében minden ember, legyen ember és magyar!*

Bihary Emil.

n.-polenai (nagymezei) gkath. lelkész.

Nyilvános köszönet.

F. hó 4-én Varannón a közs. isk. növendékei által adott színelőadás alkalmával a jótékony cél iránt való tekintetből felülfizettek: *Csöke* József dr. 4 ft 40 krt; *Csöke* Béla és *Udvardi* Viktor 1—1 ftot; *Diószeghy* *Matild* 50 krt; *Gyöngyössi* N., *Chotvács* *Mihály*, *Landau* N., *Grünwald* *Mór*, *Pereszélyi* *István*, *Füzesséry* *Péter*, *Strompf* *Pál*, *Szendei* *Lipót*, *Heumann* *Samu* és *N. N.* 40—40 krt; *Reich* *Miksa*, *Spellenberg* *Zoltán* és *Spellenberg* *Márgit* 30—30 krt; *Gracza* *Erzsi* és *Mázsa* *Lajos* 20—20 krt. Fogadják a nemesszivü tanügypártolóok a tantestület meleg köszönetét.

Kelt Varannón, 1891. ápr. 7-én.

Seliga *Antal*.

Zseltvay *Bogdán*.

Elnöki körlevél.

A községi és körjegyzők zempléni vármegyei egyesülete *folyó hó 19-én* délelőtt 10 órakor S.-a.-Ujhelyben a városháza tanácstermében *rendkívüli közgyűlést* tartand, melyre az egyesület tagjai ezenel tisztelettel meghívattak.

Tárgy: Az országgyűlés képviselőházához a közgazgatás államosítása tárgyában intézendő emlékirat tervezetének tárgyalása.

Az emlékirat a körjegyzői állásra vonatkozóan különösen, saját jól felfogott érdekükben kérem az egyesületi tag urakat, hogy a közgyűlésen okvetetlenül megjelenjen sziveskedjenek.

S. A.-Ujhelyben, 1891. ápril 7-én.

Kula *István*,
egyesületi főjegyző.

Pataki *Miklós*,
egyesületi elnök.

Nyilvános számadás.

A múlt hó 7-én Tokajban rendezett jótékony célu zártkörű társasvacsera alkalmából a tokaji kórház-alap javára a következő felülfizetések történtek: *Benedek* *Pál* 1 ft, *Bernáth* *Béla* orsz. képviselő 10 ft, *Czigányi* *Béla* 1 ft, *Füzesséry* *Ödön* 1 ft, *Gotthard* *Jób* 1 ft, *Stankay* *Béla* 50 kr, *Vecsey-Oláh* *Miklós* 4 ft, *összesen: 18 ft 50 kr*. Miután más tiszta jövedelem nem volt, csakis ez összeggel gyarapíthattuk a tokaji kórház-alapot. A kegyes felülfizetők fogadják k szönetünket. A rendezéség nevében: *Króczter* *László* dr.

A közönség köréből.

Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Válasz a műkedvelői előadást illető közleményre.

A *Zemplén* legutóbbi számában a műkedvelői előadást illetőleg egy tárca jelent meg *Kósza Lélek* aláírással, melyben annak írja azt írja, hogy a félévrost bejárta, hogy megtudhassa mily célra rendeztetik a *borsos áru* előadás, s fáradsága dacára azt még sem tudhatta meg, s dacára ennek mégis azt írja: hogy ha tudta volna, hogy valamiféle korcsolya-pavilonra (brrr), akkor többed magával elmarad a színelőadásról.

Megjegyzésünk erre az: hogy *Kósza Lélek* úr nemcsak kezdő, de (engedje meg, ha szabadságot veszünk magunknak kritizálni) még nem is ügyes reporter. Máskorra nézve ajánljuk, hogy mielőtt a félévrost bejárja (ha csak nevéhez hű nem akar maradni, s a kószálás nem privát mulatsága) forduljon az autentikus személyekhez — a rendezőséghez, — mert annyira naivoknak sem minket, sem a közönséget nem hiszi, hogy elhídjuk azon esetleges allitását, hogy azok nevét sem sikerült megtudnia. kiknek személyét illetőleg, ha más helyen nem, a jegyváltásnál minden bizonynyal értesülhetett. A rendezők minden esetre az adott felvilágosítással megmentették volna attól, hogy oly nagy kiadásba verje magát, annyit fáradjon, s ha az előadásról elmarad a *Zemplén* olvasói is meglettek volna mentve kritikája megjelenésétől.

A jegyek borsos árát illetőleg, úgy látszik való az a közmondás „*Wer schimpft, der Kauft!*”

Folytatás a 2 ik mellékleten.

többször mondogatván: *ha vaj! ha vaj!* Ilyen jelenetek gyakori ismétlődéséből származott a község neve: *Havaj*. Tehát az nem orosz eredetű. Végül fölemliti észrevételező, hogy a havaji parókia levelestárában a *Havaj* községgel szomszédos helységek eredetére és elnevezésére vonatkozólag egy és más adat található. Részünkről csak sajnálni tudjuk, hogy a t. cikkirő ezeket az adatokat annak idejében *Bihary* *Emil* t. munkatársuuknak át nem szolgáltatta. A közel jövőben, ha t. i. az „ige testté válik” óhajandó, hogy azok az új adatok szintén mérlegelés tárgyát képezzék. Szerk.

mert éppen ezen jegyek keltek el mind, melyek ára föl lett emelve, s az olcsó jegyek egy része maradt meg, pedig higgye el, hogy amint Kósza Lélek úrnak eljövetele nem forsírozott, éppen úgy senkire abszolút semmi pressziót nem gyakoroltunk, hogy előadásunkon megjelenjen.

A közlemény írója hivatkozik a külföldi operáknak helyáira s hivatkozik Blaháné ittlétére. Az elsőt illetőleg az a gyanunk, hogy keveset ültetett a külföldi operák páholyaiban, mert akkor tudná, hogy a Skalaban a X. sorban is ülőhelyért 12 lírát kell fizetni s Párisban a földszint 16 frank. Itt Ujhelyben a közép-páholyok megfelelnek az operák oly páholyainak, melyek ára 20—30 forint, dacára, hogy alig ha oszlik meg, mint itt 8—10 személy között a kiadás. Ami az aranyos csalogány ittlétekor a páholyok árát illeti, bizony az az az első előadás 25 forint volt, s ha Kósza Lélek úr jó reporter, mielőtt arra hivatkozik, jobban utána nézhetett volna. Igaz, hogy a harmadik előadás alkalmával olcsóbbak voltak a jegyek, de az is igaz, hogy ha mi harmadszor ismétljük az előadást, mi sem 9, de 4 forintba engedjük volna a középpáholy árát.

Ha a rendezők fáradságát, azt akarják, hogy fáradságukat anyagi siker is koronázza, hogy minél többet adhassanak azon célnak, amelynek érdekében fáradságát. Miként lehet ott anyagi siker felmutatni, hol a színház ily primitív állapotban van? hol a színház megfűtésére 1—2 öl fa kell, hol a páholyok beállításáért 15 forintot kell fizetni, hol nincs díszítő, ki egy kulcsát feszőgezzon s azt más társulattól kölcsön kell kérni, a díszletekkel, melyek helyét itt csak rongyok függnek. Ily viszonyok mellett ha Kósza Lélek úr is rendezne előadást, akarva, nem akarva fölkellene az árakat emelni, mutatja az eredmény, mert dacára az árfelemelés, dacára a legnagyobb megtakarításnak, dacára a jegyek elkeltek s a felülfizetéseknek csak 180 forint a tiszta jövedelem.

A színlapon a cél előre jelezve nem volt, nem volt ez máskor sem mindig. Kis jövedelem esetén nem akartuk szétforgácsolni a pénzt, s nagyobb bevétel esetén több részre osztottuk volna föl, s gondoltuk, hogy a rendezők személye elég garancia arra nézve, hogy azt jó, szükséges helyre fordítják.

A célt illetőleg különben nyilvános számadásunkban megfelleltünk. Sajátságosnak tartjuk azonban, hogy cikkirő úr azt mondja, hogy nem tudhatta meg mily célra rendeztetik, mégis ana témájával annak megjelenése elé vág. Azt, hogy egy városban mire rendeztessék gyűjtés, a körülmények határozzák meg. Rendeztetik itt már mulatságok dalárda, olvasókör, iparos-tanonok jávára. A rendezők egy multság alkalmával 1600 forintot felül szereztek a gimnázium javára, fáradságok, árva-ház, népszerű felolvasások, női ipartanoda, árva-ház, s más oly célok érdekében, melyek alkalomszerűek voltak, melyeket arra érdekeseknek találtak. Külömben hidje meg, hogy nem mindig s minden embert a jótékony cél vezérel tisztán, hanem az is, hogy lásson, hogy élvezen.

Hogy mennyire jótékony hatással bír a korcsolyázás, hány embernek tartja meg s hány betegségnél adja vissza az egészséget, hogy mennyire fejleszti a tüdőt s teszi hajlékonyabbá s ruganyossá a testet, annak fejtegetése nem ide tartozik. Elősméri azt mai napság minden ember, ki a higiéniával csak kevéssé is foglalkozik, beösméri a szigorú mamák s apák, ajánlják az orvosok, ajánlja azt a kultus-minister is s nevelő intézetekben forcirozta annak behozatalát, alig van már mai napság valamire való város, melynek berendezett korcsolya-tere ne lenne. melynek jótékony hatását nemcsak az egészség, de a társadalmi élet is megérzi. Persze nem veszünk fáradságot magunknak, hogy Kósza Lélek úrral ezt megértessük, ki annak még csak gondolatától is fázik, ki a tornászati e neme iránt annyira elfogult azzal szemben kapacitációnak nincsen helye. Amilyen test edző nyáron a fürdés, olyan télen a korcsolyázás; nem hisszük, hogy lenne valaki aki nem mondaná, hogy jótékonytágot gyakorolt a városal az, ki uszodát állított föl, s mi nézetünk az: hogy korcsolya egyesületre szükség van, hogy helyesen cselekedtünk mikor a sok közcél mellett arról is megemlékezve, emellett a női ipartanodának is jutattunk elég jelentékeny összeget.

Nem reflektálunk közleményének azon részére, amely az előadás s a szereplőkre vonatkozik. Nézetünk az, hogy egy multság után nemcsak kritikát kell írni, hanem ügyes tollal úgy tudni festeni, hogy mintegy azok is lássanak s halljanak, kik az előadásban, vagy multságban részt nem vettek, s e tekintetben mintának ajánlhatjuk azon referátát, mely a jelmez bazár alkalmából Kapás tanár úr szép s ügyes tollából került ki (pedig a páholyok ára akkor 12 forint volt).

Ha a borsos áru előadásért eleget nem nyújtottunk Kósza lélek úrnak, s sajnálja az arra kiadott összeget, mi is őszintén sajnáljuk. Máskor talán még lehet alkalmunk kipótolni azt, nemcsak, de kívánjuk, hogy velünk szövetkezve, tehetségét

valamely közcélra velünk együtt értékesítse s velünk fáradság, meg tudja, mit s mennyit tesz az, ki a közérdekért fáradság, s hogy aztán vele szembe mondhasza egy kritikus azon szavakat, melyeket cikke végén egy műkedvelő biztatására alkalmaz, hogy »Csak rajta, még sokra viheti.«

A rendezők.

KÖZGAZDASÁG.

176 sz. Zemplénvárm. gazdasági egyesületétől.

Tisztelettel van szerencsénk tudatni a gazdasági közönséggel, hogy az egyesület által f. évi április hó 14-én rendezendő tenyészbika-vásárra, vagy onnét visszaszállítandó, s az egyesület által kiállított igazolvánnyal ellátott állatok után a nméltóságú m. kir. kereskedelmi minister ur rendelete alapján úgy a m. kir. állami valamint a kassa-oderbergi vasuton — a kiállítási állatokra megszabott csekély viteldíjjak lesznek fizetendők. Az állatkísérők pedig, kik az egyesület igazolványaival ellátatnak az állatszállító vonaton úgy az odamint a visszautazásnál díjmentességet élveznek, míg az igazolvánnyal el nem látott állatkísérők a szállító vonaton fél III. osztályú jegy váltása mellett fogják használni. Ellenben az egyesület által kérelmezett biztosítási díjipótlék mérséklést a kereskedelmi minister ur tekintettel a külömben is nagyon csekély bizt. díjakra, nem engedélyezte. Végül tisztelettel megjegyezzük, hogy a szállítási díjkezdemény iránt igazolványokat a kísérő névnek, s a szállítandó tenyészállat megnevezésének s fájának tudatása után alant irt egyesületi ügyész fogja posta útján rendelkezésre bocsájtani.

S. a. Ujhely, 1891. április 6-án.

Kossuth János, dr.
egyesületi ügyész.

Viczomány Ödön,
h. elnök.

A első magyar általános biztosító társaság Csekonic Endre gróf elnöke alatt ma tartotta közgyűlését. Az elnök meleg szavakban emlékezik meg a társaság elhunyt elnökéről Károlyi Gyula grófról. A Jenney Lajos aligazgató által előterjesztett évi jelentést kiemeli, hogy a társaság fenállása óta egy esztendőben sem fordult elő annyi tüzkár, min 1890-ben, mi által a társaság is érzékenyen sújtott. A társaság ugyanis 3.108,205 ft 43 kr. fizetett tüzkárakért, a mi az eddig fizetett legnagyobb összeget 792,655 ft 56 krral haladta túl. A társaság üzletének folytonos fejlődést mutatja a díjbevételek emelkedése, mely 471.931 ft 70 krral tett ki többet a tavalyinál, mind azonnaltal még e díjtétel tobbletből sem volt képes fedezni a károkat a társaság. A jégosztály is tetemes veszteséggel záródik. A 2.099,797 ft 91 kr. nagy díjbevétel dacára a veszteség 364,602 ft 11 kr. Ilyen rendkívül, esztendő 33 év óta nem fordult elő. S csakis a társaság tartaléktökei tették ehefőve e rendkívül veszteség elviselését. Az új esztendő lefolyt 2 1/2 hónapja szintén kedvezőbb viszonyok beálltára enged következtetni, a meny nyíben az idén, a mult év hasonló időszakához képest, 90,000 frrtal kevesebb tüzkár jelentett be. Az évi mérleg, dacára a veszteségnek, 367,024 ft 97 kr. nyereséget fűntet fel. A különféle levonások után marad a közgyűlés rendelkezésére 180,896 ft 81 kr. Ebből 180,000 frrtot fizetnek ki osztalékkul: részvényenkint 60 frrtot. A fenmaradó 896 ft 84 kr. pedig a jövő évi számlára viszik át. Egy részvényes bővebb felvilágosítást kér az üzlet menetről. Az igazgatóság a felvilágosítást megadta. A közgyűlés ezután az intézei vezetőségének bizalmat szavazott s a felmentvényt minden irányban megadta. Végül Csekonic Endre gróf egyhangulag ismét megválasztott elnöké.

HUMOR.

Hasonlatok.

A legtöbb nő olyan, mint a tél: először fagyos, azután enged. —
Sok házasság olyan, mint a becsületsértés: párbajjal végződik. —
Sok agglégény olyan, mint a Wertheimkassza: tüzmentes. —
A házi barát olyan, mint a delegáció: közös ügyekkel foglalkozik. —
A magyar írók sorsa, olya, mint a hagymáé: csak a fejének veszik hasznát, a többivel senki sem törődik. A »Mátyás-Diák«-ból.

GONDOLATOK.

Reménységgel könnyebb a szenvedés. —
Nagy urak keveset adni szegyenlenek, sokat adni nem akarnak. —
Ha a szeretet elmúlt, soha nem volt igaz. —
Zsidó is szereti Máriaút körmőci aranyon. —
Abban termékeny az okosság, kiből szaporítatlan a tréfa.

A csikó is János, mikor bojtortjános.

Táncos leányból ritkán válik jámbor asszony.
(Régi magyar közmondások).

HIVATALOS RÉSZ.

4985. sz.

Zemplén-vármegye alispánjától.
10 főszolgabírónak.

A nagyméltóságú honvédelmi ministerium f. évi 12,114 sz. alatt a hadsereg katonái nevelő és képző intézeteibe, valamint a katonai fiztő leányok nevelő intézeteibe való felvétel tárgyában kelt intézvényét az azzal kiadott pályázati hirdetményt minél szélesebb körben való köztudomásra hozatal végett kiadom.

S. a. Ujhely, 1891. március 23-án.

a. h. Viczomány Ödön főjegyző.

Másolat.

Magyar kir. honvédelmi minister 12,114/XIV. szám. Zemplén-vármegye közönségének. A hadsereg katonái nevelő fiztő leányok nevelő intézeteiben az 1891/2 ik iskolai év kezdetével betöltendő katonai kincstári egész és fél díjmentes illetőleg magán alapítványi és fizetéses helyekre vonatkozó pályázati hirdetményt, a közös hadügy-minister urnak megkeresése következtében, oly fölhívással küldöm meg a törvényhatóságoknak, hogy ezen a »Budapesti Közlöny« hivatalos részében is közzétett pályázati hirdetménynek minél szélesebb körben és jelesen a városi elemi, felsőbb nép és polgári iskolákban is köztudomásra juttatása iránt azonnal intézkedjék. Ezen pályázati hirdetménynek a középtanodákon leendő közzététele végett a vallás és közoktatásügyi minister urat kérem fel. Jelen alkalommal a törvényhatóságok és az érdekelték figyelmét különösen felhívni kívánom azon körülményre, hogy a Mandell Rudolf báró által a katonai árva-házban alapított alapítványhelyek, a melyek elhalt s előbb hadseregben született fiai számára vannak fenntartva, a közös hadügyminister értesítése szerint jelentkezők hiánya miatt, mindaddig nem voltak betölthetők. — Minthogy ily igényjogosultak valószínűleg léteznek felhívom a törvényhatóságokat, hogy saját hatáskörükben is az igényjogosult kat a jelen pályázati hirdetményhez csatol kimutatásban elősorolt Mandell Rudolf báró-alapítvány jótéteményére, alkalmas módon, különösen figyelmeztessék. — Budapest, 1891. március 8-án. Fejérváry s. k. honvédelmi minister*).

79. erd sz.

Zemplénvármegye alispánjától.

Köztudomásrahozatal végett kiadom.

S. A. Ujhely, 1891. március hó 24-én.

Matolai Etela alispán.

Másolat.

Földmívelési m. kir. minister. 10508/1891. szám. Pályázat erdőszítési jutalmakra. A földmívelési m. kir. ministerium, az országos erdei alaptól, a magasabb hegyeségek fensíkainak, tetőinek és gerinceinek, vagy meredek oldalainak, s illetve a közgazdasági érdekből erdőszítéssel mívelendő oly területeknek beerdősítésére, melyeknek hegyomlások, hó vagy hógörgetegek megakadályozása, szelvések és vizek rombolásának, valamint a futóhomok továbbterjedésének megállítására végett az 1879. évi XXXI. t. c. 16. §-ban megjelölt erdőszítés közgazdasági szempontból szükséges s amely célra 6 nagy jutalmat és 6 elismerő jutalmat tűz ki; éspedig: kiadatik 2 elsőrendű nagy jutalom külön külön 1000 frankkal aranyban, 2 másodrendű 800—800 frankkal, 2 harmadrendű 500—500 frankkal, 2 elsőrendű elismerő jutalom 400—400 frankkal, 2 másodrendű 200—200 frankkal, 2 harmadrendű 100—100 frankkal aranyban. Ezen jutalmakra versenyezhetnek mindazon erdőszítések, a melyek a folyó 1891. évben nem államköltségen foganatosítottak; még pedig a nagy jutalmakra, ha egy tagban legalább 25 (huszonöt) k.

*) A közös hadügyi minister által kibocsátott (német nyelvű) pályázati hirdetmény, valamint az abban idézett szabályzat a pályázóknak cs. és k. katonai nevelő-és középintézetekbe való felvétele tárgyában (»Vorschrift über die Aufnahme von Aspiranten aus der Privat-Erziehung in die k. und k. Militär-Erziehungs- und Bildungs-Anstalten«) Bécsben a cs. kir. udvari államnyomdában és L. W. Seidel és fia udvari könyvkereskedőnél kapható. Utmutatást nyújt még Lánér Gyula honvédelmi ministeri osztálytanácsosnak »Az osztrák-magyar hadsereg katonái nevelő-és képzőintézeti, különös tekintettel a magyar állami alapítványi helyekre« című munkája, a mely valamint az említett szabályzat is, Budapestten Grill udvari könyvtárnál kapható. — Az általános föltételek Zemplén-vármegye közigazgatási irattárában megtekinthetők. Itten köztudomásra adjuk, hogy a (katonai) kincstári és fizetéses helyek adományozását kérő folyamodványok, a hadsereg kiegészítési kerületi, tér-, vár-, hadtest (had-) parancsnokságai által, 1891-ik évi május hó 15-éig fogadtatnak el. Továbbá hogy a Mária Terézia-rend-féle alapítványi hely elnyerése iránti pályázati folyamodványok a rend kancellárjához intézendők és 1891-ik évi május 31-ig a cs. kir. közös hadügy-ministeriumhoz benyújtandók; a többi helyek elnyerése iránti pályázati kérvények 1891. évi május 15-ig szolgálati uton az illető hadtest- (hadterületi) parancsnoksághoz küldendők be.

Szok.

holdra, az elismerő jutalmakra pedig, ha egy-egyban legalább 10 (tíz) k. holdra terjednek. Ehez képest versenyző lehet minden erdő birtokos vagy birtokos terület és illetke polgári, egyházi vagy urbéres község. A kiadandó jutalmakban azon erdőbirtokosok, s illetve azon erdőtisztek részese-sülnek, kiknek költségen s illetve kiknek tanácsa szerint és felügyelete alatt az erdősítés terjesztett illetve teljesített, feltéve, hogy ha jutalom oda-ítelésének idejében azok a jutalmazott új erdőknek még birtokában, illetve erdőtiszti minőségben kezeli s az erdősített területet a beerdősítés biztos sikerének elősegítése végett a folyó évben vagy az első munkálattól kezdve a jutalom odaítelésének idejéig állandóan gondozták s a versenyző terület netalán pótlólag szükséges újabb erdősítési munkálatokat is évenként eszközöltek, s a létrejövő erdőknek véderdőként való kezelése iránt intézkedtek. A jutalmak az 1896 évben szolgáltattak ki, s azok kétharmadrésze az erdősítés költségeit viselő erdőtulajdonost, egyharmadrésze pedig az erdősítést teljesítő erdőtisztet illeti. A jutalmakat a földmivélsügyi m. kir. ministerium által az országos főerdőmester, vagy helyettesének elnöklete alatt erdőtisztekből alakított 5 tagú bizottság ítéli oda, mégpedig a beerdősítés, s illetve a szükséges állabalkulás biztosításának megtörtént igazolása alapján a teljesített erdősítés közérdekű becseinek sorrendje és minősége szerint. — A bíráló-bizottság ítéletének alapjául szolgálják az illetékes közigazgatási erdészeti bizottságnak, s illetve a kir. erdőfelügyelő a versenyző erdősítések felett adott javaslat és a bíráló-bizottság részéről esetleg teljesítendő helyi szemlék. Felhívtnak tehát mindazon erdőbirtokosok, kik e f. 1891. év tavaszi vagy őszi erdősítési ideje alatt a kezdetben megjelölt minősítéssel bíró erdősítést teljesítenek és a kitűzött jutalmakra pályázni kívánnak, hogy a f. évi tavaszon történő erdősítést illetőleg legkésőbb f. évi július hó végéig; a f. évi őszi történő erdősítést illetőleg pedig legkésőbb f. 1891. év december 25-ig az erdősítés helyének, telekkönyvi számának, a terület nagyságának (k. holdakban) az erdősítésre használt fanemnek, illetve fanemeknek, s utóbbi esetben azok elegyarányának pontos megjelölése mellett, annál bizonyosabban jelentsék be a földmivélsügyi m. kir. ministeriumnál, mert a pályázati feltételeknek bármely legkisebb részben való meg nem tartása esetében a versenyben részt nem vehetnek. — Budapest, 1891. március hó 15-én.

A földmivélsügyi m. kir. Ministerium.

4397. sz. Zemplénvármegye alispánjától.

A kir. földmivélsügyi minister intézvényét megfelelő köztudomáshozatal végett közlöm.

S. a. Ujhely, 1891. ápril 1.

alispán helyett:

Horváth József, t. főjegyző.

Kivonatos másolat.

Földmivélsügyi m. kir. minister. 10486/VI. 9. Valamennyi vármegye közönségének. Miként már néhány év óta gyakorlatban van, úgy a folyó év megfelelő időszakaiban is a legkiterjedtebb módon alkalmat nyújtani kívánok ahhoz, hogy szőlőbirtokosaink és szőlőmivelőink a szőlőoltási eljárásokban való gyakorlati ügyességet és jártasságot elsajátíthassák. — E célból a folyó év március és április, valamint május és június hónapjaiban, a két előbbiben fás, a két utóbbiban zöldoltási tanfolyamok tartatnak a vincellér-iskolákban és az ezekkel kapcsolatos vagy az azoktól függetlenül álló állami amerikai szőlőtelepeken — abban az időben, amikor azon a fás és zöldoltványok készítése folyamatban van — u. m.: a budapesti, ér-diószegi, tarcali, ménesi, pozsonyi és tapolczai vincellériskolákban*). Mind a vincellériskolák igazgatói, mind az amerikai szőlőtelepek vezetői utasítva vannak, hogy ezen tanfolyamok megtartásának idejét alkalmas módon a közeli vidék érdekeltségének tudomására hozzák. Hogy azonban a szőlőoltási eljárások szélesebb körben bemutatathatók, illetőleg terjeszthetők legyenek: elrendeltem, hogy a borászati vándor-tanítók a működésük körébe osztott vármegyék azon városokban és községeiben is tartsanak oltási tanfolyamokat, amelyekben az oltásra alkalmas anyag már rendelkezésre áll. A borászati vándor-tanítók kerületeinek megyénkinti beosztására vonatkozó kimutatást idemellékelve azzal küldöm meg a vármegye közönségének, hogy az oltási tanfolyamok megtartására vonatkozó intézkedésemet a legkiterjedtebb módon az érdekeltség tudomására hozva, jelentsék ki, hogy azon városok vagy községek hatóságai, amelyek ily oltási tanfolyamok tartását óhajtják, forduljanak megkereséseikkel közvetlenül az illető kerület borászati vándor-tanítójához, aki utasítva van, hogy ezen megkeresésnek az oltás idejének tartama alatt és a rendelkezésére álló idő mérvéhez képest tegyen eleget. A március és április hónapokban tartandó fás-oltási tanfolyamok kizárólag férfiak részére rendeztetnek, ellenben a május és június hónapokban tartandó zöldoltási tanfolyamokon nőknek részvétele is kívánatos, sőt óhajtom, hogy e tanfolyamokon nők is minél nagyobb szám-

*) Illetve a velük kapcsolatban álló amerikai szőlőtelepeken.

mal vegyenek részt, mert ezen oltási műveletre a gyengébb női kéz is alkalmas. Végül a tanfolyamokon résztvevők buszájára jutalmakat is tudok kiolymódon, hogy ott, ahol a vármegye közönsége a területén működő gazdasági egyesülettel egy fásoltási és egy zöldoltási tanfolyam megtartásának helyére nézve közös megállapodásra jut, a fásoltási tanfolyamban résztvevők közül azon két egyének, aki a legügyesebbnek fog bizonyulni s a műveletet pontosan és helyesen elsajátítja, két díjat és pedig első díjúl egy darab magyar aranyat s második díjúl három darab ezüst forintot engedélyezek. Ugyanezeket a díjakat tűzöm ki a zöldoltási tanfolyamokra is, azzal a különbséggel, hogy a második k. azaz három ezüst forintból álló díjat — ha a tanfolyamon nők is résztvesznek — csak nő nyerheti el, ellenben az első, azaz egy darab magyar aranyból álló díj annak ítélendő oda, aki, tekintet nélkül a nemre, az összes résztvevők közül a legügyesebbnek ismertetik el. — A díjakra nem versenyezhetnek azok, akik oltási tanfolyamokon már ennelelőtte résztvettek s bizonyítványokkal már elláttak. A díjt a tanfolyamot megtartó szakközeg a gazdasági egyesület kiküldöttével s ha esetleg a tanfolyamon a vármegye közönsége is képviselteti magát, a vármegye megbízottjával egyetértőleg ítéli oda. — Ha a vármegye közönsége a területén működő gazdasági egyesülettel arra nézve megállapodásra jutott, hogy a pályadíjas fásoltási és zöldoltási tanfolyam mikor és hol tartassék meg, tegyen a vármegye közönsége a díjak utalványozása iránt hozzám felterjesztést. Ily pályadíjas fásoltási és zöldoltási tanfolyam a vármegye területén csak egy-egy tartható, ez azonban nem zárja ki, hogy a vármegye területén a fentiekhez képest több tanfolyam is tartassék, de, természetesen, a kincstárból adandó pályadíj nélkül. Budapest, 1891. március 2. Bethlen sk.*).

5799. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Köztudomásra kiadatik.

S. a. Ujhely, 1891. április 4.

alispán helyett:

Horváth József, t. főjegyző.

Másolat.

Földmivélsügyi m. kir. miniser, 15615/IV 12. valamennyi törvényhatóságnak. — Az országos magyar gazdasági egyesület által a f. év tavaszán Budapestben rendezendő állatkiállítás tartamára megengedtem, hogy az ezen kiállításra érkező s onnan elszállítandó élő állatok a szab. osztrák-magyar államvasut társaságnak Budapest állomásán a kiállítási területek közvetlen közelében az Arena-ut mellett levő ugynevezett ágyurakodón legyenek ki, illetve berakhatók. — Felhívom ennélfogva a törvényhatóságot, utasítsa a területén levő marharakodó állomásokhoz kirendelt szakértőket, hogy a folyó évre engedélyeztet marharakodó állomásokról szóló s a szakértőknek a f. évi márc. hó 23-án 14995/III. 8. sz. a. kelt itteni rendelettel megküldött jegyzék 15. lapján Budapest rovat alatt ezen ideiglenes rakodó állomást pótlólag vezessék be azzal a megjegyzéssel, hogy ezen ágyurakodónak marha-rakodó állomásul való használata csak ideiglenesen a f. é. ápril. hó 12. től f. é. máj. hó 20-ig terjedő időre van engedélyezve. Budapest, 1891. március 27-én. A minister megbízásából Br. Fiáth s. k.

1122. ki. 1891. sz. S. a. Ujhelyi j. főszolgabírájától.

Hirdetmény.

S. a. Ujhely város t. képviselő-testületének f. évi január hó 31-én tartott ülésében hozott 42. számú határozatához képest felhívtnak mindazon háztulajdonosok, kiknek házaik vízfogó s leeresztő-ereszcsatornával ellátva nincsenek, hogy ezeknek 20 nap s különbeni pénzbírság terhe alatti felépítéséről gondoskodjanak.

S. a. Ujhely, 1891. évi apr. 9. én.

Urbán Ferenc, t. főszolgabíró.

16/51. sz. Zemplénvármegye közig. erd. bizottságától.

Olvastattam a földmivélsügyi ministerium f. évi 7979. sz. a. kelt intézvénye, a melylyel utasítja a bizottságot, hogy az erdőbirtokosokat az (apáca gyaponec) Phalena bombix nevű káros erdei rovar netaláni jelentkezésének bejelentésére hívja fel.

A n. m. ministerium rendelete folytán felhívtnak, különösen a nagyobb erdőbirtokok tulajdonosai, akiknek erdei erdőtisztek által kezeltetnek, hogy a szóban forgó rovar netáni jelentkezése esetén arról ezen erdészeti bizottságot azonnal értesítsék.

Kelt Zemplénvármegye közig. erd. bizottságának 1891. március hó 21-én tartott ülésében.

Prámer Alajos,
közig. erd. bizott. elnöke.

16/32. sz. Zemplénvármegye közig. erd. bizottságától.

Olvastattam a n. m. földmivélségi ministerium f. évi 60221 sz. a. az akácza paizstetijének (Lecanium robinarium) ismertetése ügyében kelt kör-

rendelete,

A körrendelet eredetben a Zemplén hivatalos lapban egész terjedelmében közzététetni, körzés után pedig az eredeti körrendelet az irattárba visszaadandó rendeltetett.

Kelt Zemplén-vármegye közig. erd. bizott. ságának 1891. év március hó 21. én tartott ülésében.

Prámer Alajos,
közig. erd. biz. elnöke.

Körrendelet

Földmivélsügyi m. kir. minister 60231 szám I/4. 1890. Az akácza paizstetijének (Lecanium robinarium) és kártékonyágának ismertetése ügyében.

A paizstetijének (Lecanium) egyik faja az ország akácerdeiben nagy mennyiségben lépvén fel, intézkedtem, hogy az állami rovaratani állomás az akácra élősködő paizstetü természetrajzát tanulmányozza, s bizottságot küldöttem ki a rovar-kártékonyágának megvizsgálására és a netán szükségesnek mutatkozó óvintézkedések iránt való javaslatlételre,

Az állami rovaratani állomás, valamint a kiküldött bizottság jelentései alapján következők-ről értesitem a címet.

Az akácza paizstetijének (Lecanium robinarium) évenként csak egy nemzedéke van s a petéből június elején kikelő rovar a következő év május havának végén befejezi életét,

A petéből június elején kikelő halványsárga fiatal álcák egészen laposak és kerülék idomuak, hosszúságuk 0.35, szélességük 0.20 millimeter potrohuk végén pedig két mintegy 0.14 millimeter hosszú finom serte van. Midőn az elhalt anyarovar pajzsa alól kibujnak, valamennyien az akácfa üde zöld részeire, nevezetesen a levelekre, és pedig leginkább azoknak alsó lapjára vándorolnak, de részben a levélnyelekre sőt a fiatal zöld hajtásokra is; e helyeken meglepednek azután és finom szipókájukat a gyöngye növényzövetbe szúrva, mozdulatlanul vesztegelnek, egy hónap mulva megvedlenek és átlag 0.6 millimeter hosszúságot érnek el.

Augusztus közepe táján van az álcák második vedlése, a melyen tul esvén, hosszúságuk már az 1 mm.-t meghaladja, testük kissé megvastagodik, szinük pedig lassanként megsötétedik.

Ezen az időponton túl az az előtt teljesen mozdulatlan álcák között már némi mozgalmat lehet észrevenni, mely az ősz közeledtével mindinkább fokozódik. Lassanként u. i. elhagyják a leveleket s a hajtások hegyeit és lefelé húzódnak az ágakra, a törzsre; sőt még a földön heverő záraz ágakra is, mely vándorlással téli szállásaikat keresik fel s az addig tart, mig csak az akác levelei le nem hullanak.

Az álcák, melyek fiatalabb korukban a szél által is tovább szállíthatók, az ágaknak alsó s a törzseknek déli oldalán tömegesen meg-lapulva töltik a telet; de találni telelő példányokat a talajt borító záraz ágak és a gaz között is. A tél hidegétől megdermedve mozdulatlanul várják itt a tavaszi meleget, mely ismét felébreszti a mi rendszeren március közepe táján történik.

A téli álmukból felébredő rovarok, melyek augusztus közepe óta csak annyiban változtak, hogy szinük világosabb vagy sötétebb vörhenyes barnává lett, március második felében ismét fel-felé vonulnak a fák tavalyi hajtásaira (csekélyebb részben a két éves hajtásokra) és megkezdik életmüködsüket. Szipókájukat a vékony kéregbe szurva állandóan meglepednek, s ismét táplálkozni és nőni kezdenek. Ez a tavaszi vándorlás és meglepedés oly gyorsan történik, hogy április elején már valamennyi álca a fiatal hajtásokon állandóan meg van tapadva sőt már a harmadik vedlésen is átesett és átlag mintegy 1 2/3 mm. hosszúra növekedett.

A rovarok fejlődése ezentúl mindig gyorsabban halad s azzal egyttese fokozódik az a káros befolyás is, melyet a fakadásnak indult hajtások tápláló nedveinek elszívása szükségképen előidéz. Azok az álcák, melyekből nőstények lesznek, már ekkor felismerhetők szélesebb termetük-ről és gyorsabb növekedésükről. Ezek április 20-ika körül negyedszer vedlenek s ekkor már körül-be'ül 2 1/2—3 mm. hosszuk és 1 1/2—mm. szélesek de még mindig meglehetősen laposak. Teljes nagyságukat és félgomb alakjukat május első napjaiban érik el, a mikor a hímekkel való párosodás után petéik igen gyors fejlődésnek indulnak.

A hímek megjelenése április utolsó napjaira esik. Azokat az álcákat, melyekből hímek lesznek, már a harmadik vedés után fellehet ismerni keskenyebb testalkatukról. Később rendszeren április 20-ika után hosszukás teknőforma fehér hártáival vannak borítva, mely alatt már az 1 3/4 mm. hosszú és szárnytokokkal bíró vörhenyes barna rovar (nympha rejtőzik.) Ez utóbiból fejlődik a hím.

A hím mozgékony fűrgő szárnyas kis rovar, mely külsejére nézve inkább valami kis legyek-séhez hasonlít. Hosszu 1 3/4 mm; szine világos vörhenyes barna, feje és mellkasa sötétebbek; üvegesen átlátszó két szárnyán, mely nyugvó állapotban a potroh végén tul nyulik, egy pár barna

*) Zemplén-vármegye területe a III. kerületbe van beosztva. Vándor-tanító: Pus Antal Gödöllőn. Szork.

Értesítettnek a t. községi előljárók, hogy S.-a.-Ujhelyben 1891. évi április hó 14-én a Zemplénvármegyi gazdasági egyesület díjazással egybekötött tenyészbika vásárt rendez, amelynek legfőbb célja az, hogy a községek jutányos árban jó minőségű tenyész anyagot szerezhessenek be.

S.-a.-Ujhely, 1891. április 10-én.

Kosuth János,
egyleti ügyész.

Viczmándy Ödön,
h. e-nők

Legelső helyekről beszerzett francia és magyar Cognacok, rumok és arrakok.

MALÁRTSIK GYÖRGY

fűszer-, esemege-, bor-, tea-, rum-, Cognac-, ásványvíz- és magkereskedés
Sátoralja-Ujhelyben (fő-piacz).
Alapított 1864-ik évben.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek a jelenlegi tavaszi évadra dúsán felszerelt kitűnő minőségű gazdasági, konyhakerteri- és virágmagvak raktárát, melyeknek beszerzésénél, mint mindig, úgy ez idén is igen nagy gondot fordított. Erre vonatkozólag kívánatra ajánlatokkal készséggel szolgál.

Továbbá:

Uj termésű kávék:

		Rizsek:	
Ceylon kit. finom nagyszemű	2 ft 20 kr.	Carolina itáliai	36 kr.
Arany Jáva kit. finom	2 ft 30 kr.	Glacé AAA itáliai	32 kr.
Mocca valódi arab	2 ft 20 kr.	» finom	28 kr.
Cuba kit. finom	2 ft 10 kr.	Japan igen finom	26 kr.
Portorico kit. fin. nagyszemű	2 ft — kr.	» finom	24 kr.
Santos finom	1 ft 80 kr.	Rangoon I.	20 kr.
Gyöngy Ceylon kit. finom	2 ft 30 kr.	» II.	18 kr.
		» III.	16 kr.

Ph. Suchard csokoládé csomagja 35 krtól 1 frtig.
Cacao többféle minőségben.

Çukor legelsőbbrendű, legolcsóbb áron számítva.
Igen szép válogatott levantini-, zimocca-fürdő- és löszivacsok 10 krtól 4 frtig.

Pipere szappanok nagy választékban.

Vidéki megrendelések a legpontosabban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Valódi és legtisztább ízű szomorodni-, aszú- és egri vörös borok igen csinosan felszerelt palackokban, legjutányosabb áron kaphatók.

M. kir. szab. parkétgyár Dunkel Vilmos K. Kassán,

alánlja

kitűnő száraz tölgyfából készült sokszorosán kitüntetett

szalag és koczka parkétáit

legjutányosabb árak mellett

Raktár: Budapest, Széchenyi tér 5.
Debreczen, Sesztina Lajos urnál
Kolozsvárt, Czákó Lajos urnál

5-6

A lerakást a gyár a saját lerakói által leggyorsabban s legpontosabban eszközölteti.

Rajzminták bérmentesen!

SZÖLLŐSY SÁNDOR

SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dús felszerelt
üveg, porcellán, majolika,

DITMAR-féle lámpa,

Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök

raktárát

legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár-olaj

nagy raktára.

Egyetlen kísérlet által mindenki meggyőződhet arról, hogy

Zacherlin'

csakugyan a leghathatósabb irtószert minden rovar ellon, mely meglepő erővel és gyorsasággal gyökeresen pusztit minden ártalmas férget és rovarot. Legalkalmasabban használható a „Zacherlin” takarékcsekkendővel.

A „Zacherlin” nem kell a közönséges rovarirtó porral összetéveszteni, mert a „Zacherlin” egy oly szabadalmazott különlegesség, mely soha és sehol sem kapható másként, mint lepecsételt és „Zacherlin” névvel ellátott palackokban.

A ki tehát „Zacherlin” kíván és más, papirban csomagolt, port elfogad, az mindég csalódva lesz.

2-12

A valódi Zacherlin kapható:

S.-a.-Ujhelyben: Szentgyörgyi Vilmos, Zlinsky József, Kincsesy Péter, Reichard testv., Reichard Gyula, Behyna testvérek, Cs. Buday Ákos és Budán Ferencz-nél.
Homonnán: Pápay P., Szekerek A. és Walaschek Ignác-nál.
Varannón: Gaál Sándor és Cseri Hermann-nál.

Sárospatakon: Pavlits György s Palcsó Lászlónál.
Szerencsen: Rochlitz Rezsónél.
Tokajon: Reiner D., Olay Lajos, Deka Soma, Czigány Béla, Grosz Izrael és Frisch Vilmos.
Nagy-Mihályban: Marmorstein Eugen, Glück Mór és Tolvay Imrénél.
Tállya: Sichermann Jac. és fiainál.

Egy emeleti utcai lakás folyóévi április hó 24-ikétől kiadó. Bővebb felvilágosítást nyerhetnek Malártsik György kereskedésében S.-a.-Ujhelyben.

Behyna Testvérek, S.-a.-Ujhely.

Keil Alajos-féle

PADLÓZAT-FÉNYMÁZ

(Galsur)

Bécsből

legkitűnőbb mázó-l-szer puhapadló számára 1 nagypalack ára ft 1.35 kr. — 1 kispalack ára 68

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., 4-8 mindenkor kapható

Behyna Testvéreknél, S.-a.-Ujhely.

Megrendelések oly helyekről, hol bizományi raktár nincs, Keil Alajos Bécs, IV. Resselgassa 5. intézendők. Egy kilos csomag ára 6 ft.

A t. cz. szőlőbirtokos uraknak!

A tavaszi szőlőmunkálatok alkalmával az általam feltalált és a legjobb sikerrel alkalmazott

floxera-irtószert

bátorkodom ajánlani.

Szerem, mint második óvoszer, az országgyűlés által el lett fogadva. Méter-mázsáját 7 frt 50 kron loco Budapesten adom. Egy kocsirakomány megrendelésnél, bármely vasuti állomáshoz szállitva, szintén 7 frt 50 kr. Egy a beöntéshez készített edénynek ára Budapesten 3 frt 50 kr. Szeremmel egy kilóval 18—20 szőlőtövet lehet mentesíteni.

Használati utasítással tisztelettel alólirt feltaláló és szabadalomtulajdonos szivesen szolgál.

Fridman Lipót,

Budapest, VII., Wesselényi-utca,
41 sz., 4. ajtó.

